

МА Марија Митић,
Докторанд
Филолошки факултет,
Универзитет у Београду

УДК 94:327(450:560)''14/17''

МЛЕТАЧКИ ИЗАСЛАНИЦИ У ОДНОСИМА СА ОСМАНСКИМ ЦАРСТВОМ ОД XV ДО XVIII ВЕКА

Апстракт: Овај рад представља приказ основних аспеката важних у креирању односа између представника Млетачке републике и представника власти Османског царства. Османска држава је у XV веку стекла позицију светске државе, а то се огледало у различитим областима. Развили су се односи са свим државама на Истоку и на Западу. Од XV века, односи између Млетачке републике и Османског царства постепено се учвршћују. Основни је задатак млетачких конзула био да штите своје сународнике у земљи у којој се налазе. Најзначајнији међу представницима имао је титулу *баила*. *Султанат жена* је имао, такође, битну улогу у дипломатским везама оствареним између Османског царства и Млетачке републике, док је харем био место многих важних дешавања. О свакодневном животу страних изасланика у Цариграду сазнајемо претежно из њихових извештаја и мемоара.

Кључне речи: Османско царство, Млетачка република, дипломатија, изасланици, Цариград.

Увод

Османска држава је освајањем Константинопоља у XV веку стекла позицију светске државе, а то се огледало у различитим областима. Развили су се односи са свим државама на Истоку и на Западу (Ихсаноглу 2008, 242). Чињеница је да је Османско царство имало великих успеха у дипломатији захваљујући војној и економској моћи, али је у истој мери пратило и користило верске сукобе у Европи, сукобе међу западним земљама, унутрашње размирице и борбе за престо, што је било од помоћи у вођењу турске спољне политике (Ихсаноглу 2008, 246). Ипак, морамо имати у виду чињеницу да је дипломатија Османлијама била у другом плану до XVII века, све док је османска војска напредовала у освајањима. Најважнија правила дипломатије Османског царства били су реципроцитет и размена. Вештина дипломатског опхођења била је посебно важна приликом упућивања дарова, у одређивању ранга изасланика и његове пратње, приликом пријема страних изасланика у султанову палату, као и у одређивању места сусрета двеју делегација.

Османска влада сматрала је својим штићеницима изасланике који су долазили у Цариград, па је настојала да обезбеди сигурност приликом њиховог путовања, чак и у земљама кроз које су пролазили до Цариграда (Ихсаноглу 2008, 251). По правилу, европске земље су слале своје представнике, док се ређе дешавало да османски изасланици одлазе у Европу. Један од разлога је био тај што Европа, за разлику од Африке и Азије, није имала да понуди много тога што би било примамљиво. Још један од разлога који би их спречио да путују у Европу, била је нетолеранција европских владара и народа (Луис 2004, 128). Статус изасланика зависио је од односа са земљом из које долазе, као и од вероисповести и националности. Према посланицима из европских земаља увек се заузимао став у складу са овим схватањем. Немуслиманци су у османском праву имали посебан статус у погледу прописа који су се на њих односили и судова који су за њих били надлежни: постојали су судови за немуслимане који су грађани државе, тј. *зимије*. За разлику од њих, немуслиманци са привременим боравком, тј. *мустемени* имали су другачији положај.

Своја запажања о томе како су Османлије водиле спољну политику, о преговорима и о односу према страним изасланицима забележили су многи путописци и дипломате, међу којима, свакако, значајно место припада млетачким изасланицима, јер је њихов однос са Османлијама од неприкосновене важности за разумевање италијанско–османске историје и дипломатије.

Дипломатски односи Османског царства са Млетачком републиком

Од момента када је основана, 1172. године, до Кампоформијског мира 1797,¹ Млетачка република је имала значајно место када је реч о односима између Европе и Блиског истока. Од XV века, односи између Млетачке републике и Османског царства постепено се учвршћују, уз непрекидно смењивање раздобља праћених политичко-верским сукобима, периодима мира и сарадње. У XVI веку, након склапања споразума са Сулејманом Величанственим (1520–1566), ова италијанска поморска република изгубила је своје источне поседе и њена пређашња моћ је слабила, јер се открићем Америке и поморског пута за Индију светске трговинске везе и поморски путеви са Средоземног мора померају ка Атлантском океану. Међутим, плаћајући утврђени *харач*,² наставила је да остварује трговинске везе са Османским царством (Baldocci 2010, 333).

¹ Кампофорнијски мир је слопљен 17. октобра 1797. године између Наполеона Бонапарте, као представника Француске, и Лудвига Ван Кобенца, који је био представник Аустрије.

² *Харач* (турски *haraç*) је порез који су потчињене државе плаћале главарима Османског царства.

Године 1571. Млетачка република приступа Светој лиги,³ а две године касније успела је да поврати изгубљене територије и моћ коју је некада имала у источном Средоземљу. Како би се поново учврстили односи са Османским царством и избегла криза у односима са Портом, Сенат је међу дипломатама бирао представнике Млетачке републике који су одлазили у Цариград,⁴ како би штитили интересе државе и грађана. Генерално гледано, млетачки изасланици су, исто као и Турци, више волели да своје послове обављају у Цариграду него у европским престоницама (Луис 2004, 156).

Међутим, неки извори говоре о томе да су лучки градови, међу којима је била и *Comune Veneciarum*,⁵ још у средњем веку, имали своје представнике у исламским земљама, задужене за трговинско-административна питања. Најзначајнији међу представницима имао је титулу *baila*.⁶ У преводима арапских докумената из средњовековног периода, овај термин је означавао страног изасланика у муслиманским земљама (Педани 2007, 175).

Говорећи о периоду између XV и XVII века, налазимо да је баило у Цариграду био једини изасланик са оваквом титулом. То је било звање којим су уједно биле обухваћене титула конзула и титула амбасадора, премда функција конзула у почетку, није подразумевала учествовање у спровођењу међународних политичких интереса, јер је конзул, пре свега, био одговоран да штити интересе својих сународника у земљи у којој је живео, док је баило био одговоран и за међународну политичку сарадњу (Педани 2007, 177).

С почетка XVI века, Велико веће преузима важну улогу у именовању млетачких представника у Османском царству, и они су углавном имали племићко порекло. Међутим, дешавало се да неки од конзула нису били племићког порекла. У том случају, о њиховом именовању одлучивали су и други органи власти. И сам баило у Цариграду је могао учествовати у именовању других званичника Млетачке републике у Османском царству (Педани 2007, 178).

³ Основао ју је Папа Пио V, у циљу заустављања османске најезде ка Европи. Ову лигу су чиниле Папска држава, Шпанија, Млетачка република, Напуљ, Сицилија, Ђеновљанска република, Велико војводство Тоскане, војводства од Парме, Савоје и Урбина, као и Ред малтешких витезова.

⁴ Константинопољ или Цариград (латински *Constantinopolis*, грчки *Κωνσταντινούπολι*) назив је за данашњи град у Турској, Истанбул.

⁵ Латински назив за Венецију.

⁶ Термин *баило* (латински *baiulus*, од *balyos* и *baylos*) значи онај који влада, владалац. Од XV века овај термин је означавао венецијанског амбасадора у Османском царству. Први пут су Венецијанци употребили за амбасадора Бартоломеа Марчела који је 18. априла 1454. године закључио уговор са Османлијама: у уговору је одређено да баило буде задужен за трговинске односе између Млетачке републике и Османског царства. Касније, Венецијанци су са титулом баила имали изасланика у Пери, који је био задужен за очување интегритета својих сународника. Временом, изасланици са титулом баила имали су важну улогу и у политичком животу.

Као што је већ речено, основни је задатак млетачких конзула био да штите своје сународнике у земљи у којој се налазе, али је понекад било неопходно штитити и добра оних који су преминули и постарати се да их безбедно наследе њихови потомци. Такође, један од задатака који је конзул имао, било је управљање поседима који су припадали Млетачкој републици и прикупљање пореза, који су плаћали млетачки трговци. Конзули су, као и други званици, добијали одређену зараду, која је стизала директно из Млетачке републике, или би проистекла из прикупљених пореза (Педани 2007, 190).

С обзиром на то да је Османско царство временом губило пређашњу моћ, било је неопходно очувати добре трговинске везе са Европом, посебно са италијанским приморским републикама, па је утицај млетачких изасланика у царству, постајао све јачи. Често се дешавало да су млетачки конзули имали и улогу судије у италијанско-османским споровима, где је, због различитости правног система, било неопходно да са хришћанске стране буде конзул, а са муслиманске *кадија*.⁷ Међутим, из економских разлога, у неким ситуацијама је спор водио или само кадија, или пак хришћански конзул (Сантллана 1926-38, 106).

У неким документима⁸ наилазимо на чињенице које говоре о томе да је од друге половине XVI века хришћански конзул био важна личност не само за Млечане који су живели у Османском царству већ и за саме Османлије, а посебно за њихове трговце. Наиме, како је Млетачка република била битна спона са читавим Средоземљем, међу османским трговцима све више је било оних који су сматрали да је важно изабрати једног хришћанског представника, конзула, који би, у преговорима са другим земљама, заступао не само интересе Млечана, већ и самог Османског царства (Santillana 1926-38, 197).

О томе сведоче и поједини документи на османском језику, у којима је термин *консолос* означавао хришћанског представника, односно конзула.

Млетачки изасланици преобраћеници

Неретко се дешавало да су неки венецијански представници приступали султановој служби, прихватајући ислам. Том приликом су добијали и муслиманска имена, као и муслиманске титуле. Такав је, на пример, био случај са Газанфером Микијелом,⁹ Венецијанцем племићког порекла, који је, пошто је прихватио исламску веру и име, био у служби принца Селима,

⁷ *Кадија* је назив за судију у време Османлија. Дужност кадије је било одржавање закона у складу са исламским правом, шеријатом.

⁸ Најчешће су у питању извештаји млетачких трговаца из XVI који се чувају у Архиву Венеције.

⁹ Газанфер ага (...? -1603) био је син угледног венецијанског канцелара. Сматра се да је на двор принца Селима стигао када је имао близу осамнаест година. Његов брат је такође приватио муслиманску религију и добио име Кафер.

сина Сулејмана Величанственог. Газанфер, који је поседовао две титуле, титулу *одабаше*¹⁰ и титулу *главног белог евнуха*,¹¹ остао је на власти преко тридесет година, па је самим тим његова владавина била дужа од владавине било ког великог везира (Педани-Фабрис 1997, 69).

Верује се да је Газанфер очувао своју позицију захваљујући добрим односима са тадашњим баилом, Матеом Занеом. У списима османског историчара, Мустафе Алија, Газанфер је описан као затворен и хладан човек, веома цењен, који је увек на државним свечаностима ишао одмах иза великог везира. Такође, о њему се говори као о великодушном заштитнику песника и учених људи који су у то време боравили на принчевом двору (Педани-Фабрис 1997, 70).

У политичком смислу, везе са Газанфером су помогле у каријери његовим штићеницима, а онима који су били против њега су доста одмogle. Тако, на пример, Газанфер је, захваљујући својој позицији, веома помогао Венецијанцу, Хасану (Андреа Челесте), бранећи га од сталних претњи и напада Улуч Алија паше, врховног команданта османске флоте.

Како би се учврстиле политичке везе између Венеције и Османског царства, често је долазило до склапања мешовитих бракова. И сам Газанфер је желео да своју сестру Беатриче, након након њеног доласка у Цариград, уда за неку од угледних личности на османској политичкој сцени тога времена. Међу потенцијалним кандидатима био је Меми Корсо, паша Триполија и Барберије (Педани-Фабрис 1997, 74).

Међутим, Газанфер је за зета изабрао Али-агу, заповедника османске коњице. Након што је брак склопљен, Беатриче је била у харему¹², или у палати, поред мужа и брата. За време боравка у харему, Беатриче је писала писма, која ће као хронике остати сачувана међу званичним документима. У писмима је говорила о томе како брине за своју децу у Венецији, коју је добила са првим мужем, Венецијанцем Анђелом Бјанкијем. Зато је одредила двојицу татора, који су се старали о њеној деци, а слала је, у договору са братом, и новац неопходан за њихово издржавање. Газанфер је знао да је новац безбеднији у Венецији него у Константинопољу, те је и он одлучио да пошаље око хиљаду дуката. Свакако, о оваквим, као и о другим одлукама било је неопходно обавестити баила, премда се у писмима на османском језику, сачуваним у Архиву Венеције, помињу и разне проневере новца (Pedani-Fabris 1997, 75).

¹⁰ Одабаша (од турског *odabaşı*) значи старешина, управник одељења на султановом двору.

¹¹ Главни бели евнух (од турског *kapı ağası*) је титула која се односила на главног грађанског и војног вођу.

¹² Термин *харем* потиче од арапске речи *харам*, што значи забрањено место. Италијански термин, који се среће у млетачким списима је *seraglio*, од турског *saray*, што значи палата. Овде се термин односи на харем турских султана, који се налази у палати Топкапи сарај, изграђеној почетком XV века.

Многи млетачки изасланици су, како би одржали родбинске везе и контакт са отаџбином, доводили у Константинопољ своје породице (Дикинци 2013, 125). Као што смо већ поменули, Газанферова сестра, Беатриче, по жељи брата, дошла је у Константинопољ и примила ислам, а такође и њихова мајка, Франческа Микијел.

На исти начин као Газанфер, поступио је Омер-ага, који је био пореклом из Заре (данас Задар). Наиме, након доласка у Константинопољ, Омер-ага је довео своју мајку, сестру и зета (Стефини 2012, 21). Он је имао у виду чињеницу да није довољно само то што је он сам прихватио исламску веру и име, већ је било неопходно да и чланови његове породице то учине, како би стекао наклоност високих османских званичника, чланова Порте (Дикинци 2013, 126).

Хришћански брак Омерове сестре, за његов политички успех није био од велике важности, те је одлучио да сестру уда за неког угледног османског званичника. Меуђтим, сазнавши за то, њен муж, Франческо Ћевалели, није желео да је тек тако изгуби, па је и сам прихватио ислам и узео име Јусуф. Том приликом, добио је титулу *чавуша*¹³ и један *тимар*.¹⁴

Убрзо потом, Јусуф одлази у Далмацију како би решио нека питања везана за стално пустошење далматинских обала од стране пирата, а након ове мисије коју је успешно обавио, вратио се у Цариград, где је имао веома успешну каријеру, баш као и његов шурак Омер (Дикинци 2013, 126).

Султанат жена

Период између XVI и XVII века означава време када харем постаје значајно место многих и често пресудних дешавања, али то је уједно и доба интрига са којима ће се суочавати личности које су некада биле у сенци султана. Међутим, у том тренутку, њихово присуство почиње снажно да се осећа и свакако ће битно утицати на креирање османско-венецијанских односа. Овај период се често назива и *султанат жена*, јер су главни протагонисти у развоју дипломатских веза биле супруге султана.

Посебно место у историји Османског царства и Млетачке републике припада Сесилији Ванијер Бафо, Венецијанки која ће постати султанија Нурбану,¹⁵ жена султана Селима II и мајка султана Мурата III (Carretto 2006-07, 24).

Нурбану је остала упамћена као веома утицајна султанија, која је била активна више за време владавине свога сина Мурата III него за време

¹³ *Чавуш* (турски *çavuş*) је нижи војни заповедник.

¹⁴ *Тимар* (турски *timar*) је земљишни посед који се добијао за обављање војне службе.

¹⁵ Сесилија Венијер Бафо (1525-1583), била је ћерка лорда од Пароса, Николе Венијера. Османски адмирал Хајрудин Барбароса отео ју је када је имала дванаест година.

владавине мужа. Иако се није мешала у државна питања, неоспорно су биле значајне њене везе са иностранством. С обзиром на њено порекло, то су пре свега биле јаке везе са Млетачком републиком, као и са француском регенткињом Катарином Медичи.

Још једна занимљива личност тога времена била је и султанија Сафија,¹⁶ снаха султаније Нурбану, која је такође била италијанског порекла (Islamic Manuscripts and Books 2010, 26). Сафија је на престо дошла после Нурбанине смрти и врло брзо је успоставила добре односе са млетачким изасланицима. Многи су од њих имали њену наклоност, а међу њима је био и Газанфер.

Такође, у харему је истакнуто место имала и Газанферова мајка, Франческа Микијел, која, упркос добрим везама са Млетачком републиком, није умела најбоље да искористи свој положај, за разлику од Сперанце Малки, *кире*¹⁷ султаније Сафије (Педани 2007, 76).

У харему је било и учених жена: неке од њих су биле лекари, секретари, учитељи.

Неке су пак биле тумачи и имале су задатак да преводе и тумаче писма која су стизала из иностранства.

Свакодневни живот млетачких изасланика у Цариграду

Као што смо већ поменули, харем је представљао поприште многих значајних догађаја. Такође, неке од епизода из харема, као и из Венецијанске палате, која је данас амбасада Италије у Истанбулу, описане су у романима из XIX века. Посебно су занимљиви реалистични описи земаља и градова у којима су млетачки изасланици боравили у току својих мисија, а неки од њихових извештаја су заправо званична писма из којих пуно сазнајемо о њиховом свакодневном животу за време дипломатске мисије. Тако, на пример, у путописима Ђанфранка Морзинија, млетачког баила у Константинопољу, који је обављао ову функцију од 1582. до 1585. године, налазимо описе престонице Османског царства:

„[...]Цариград је град са 300 000 становника. То је прелепи град, који се простире на седам брда и који по својој лепоти и племенитости подсећа на Рим. [...] Многе велелепне грађевине красе овај град и представљају спој античке и савремене уметности. Најлепши одраз османске архитектуре осликава се у џамијама. [...] (Броило 2010, 257-258).

У XVIII веку, а и касније, центар трговачких и дипломатских веза у главном граду Османског царства била је Пера, односно Галата, некадашња медитеранска колонија, у којој су се сједињавали обичаји, традиција и боје

¹⁶ Султанија Сафија (1550-1605) рођена је на Крфу. Њено италијанско име је Софија Беличуж Бафо. Сматра се да су султанија Сафија и султанија Нурбану биле у крвном сродству.

¹⁷ *Кира* (грчки цура), титула је коју су обично имале Гркиње или Јеврејке, тј. немуслиманске у Османском царству.

Блиског истока и Европе. Многе угледне венецијанске, али и ђеновљанске и пизанске породице живе на Галати и чиниле део *Величанствене заједнице Пепе* (*La Magnifica Comunita di Peyra*) (Ortaylı 2007, 166).

Млетачки трговци и њихове породице поседовали су *фундуке*¹⁸ које су, осим за смештај људи и животиња, биле намењене и за складиштање робе, што је било уобичајано у муслиманском свету. Такве крчме су постојале још од средњег века, а у венецијанским изворима налазимо да је у Венецији у XVII веку постојала мала колонија османских трговаца која је поседовала *Fondaco dei Turchi* (Luis 2004, 173).

У XVIII веку дипломате нису биле ни владареви изасланици, нити службеници чија је дужност била да штите свештенство. Они су, пре свега, штитили трговце и њихове поседе. Када је реч о османским бирократама, они су настојали да, чим је то било у њиховој моћи, успоставе добре односе са странцима.

Чак су доприносили и развоју спољне трговине, јер је увоз и извоз животних намирница било још једно важно питање. Наиме, било је неопходно обезбедити намирнице као што су поврће, житарице, вино и свињско месо; према потписаним уговорима, њима би припале животне намирнице, које су допремане из околине Цариграда. Припадници дипломатских кругова и верски мисионари су се обраћали занатлијама и еснафима на Галати, који су се бавили малопродајом, али када је било потребно обезбедити храну за целокупно особље амбасада, намирнице су допремане и из других земаља (Ortaylı 2007, 169).

Страни изасланици су имали виле са прелепим баштама са погледом на Мраморно море; о вилама попут Венецијанске палате или Француске палате заиста се доста говорило. Венецијанска палата, која је вековима била место европских и турских политичких превирања (Ortaylı 2008: 85). У XVIII веку страни изасланици су имали своја стална пребивалишта. Поред тога што су се високи званичници међусобно посећивали, они су сакупљали и уметничка дела, старе књиге и поседовали су разне античке колекције. Готово сви су се у својим мемоарима хвалили колекцијама које су поседовали и тиме како могу да их пронађу и купе. Трговци који су се окупљали из различитих крајева, нудили вредна дела, као и ретке и скупоцене књиге и тако богатали европске библиотеке.

Из извештаја и хроника млетачких изасланика сазнајемо како су изгледала места на којима се трговало, тј. *Безистани*.¹⁹

[...] Обично су у граду постојала по два безистана и по две капије које су се ноћу затварале како лопови не би украли робу. На безистану је било свакојаке робе попут турске одеће, скупоцене свиле и дамаста у различитим бојама, а поред млетачких

¹⁸ Фундук (ит. *Fondaco*) арабизована је реч грчког порекла која је служила да означи крчму са могућношћу смештаја људи и животиња.

¹⁹ Безистан (турски *bedesten*) наткривени је трг у којем се налазе мале трговачке и занатске радње. Безистани су грађени у периоду Османске владавине.

и османских трговаца, било је и много путника, хришћана словенског порекла [...] (Броило 2010, 264-265).

Закључак

На крају, не можемо да не истакнемо чињеницу да су многи учили вештину вођења спољне политике од млетачких изасланика, који су, свакако, били узор и османским изасланицима. Међутим, многи од њих су учествовали у тајним државним задацима, због чега су често били оптуживани за шпијунажу и затварани, а неки су били и погубљени. Такође, њихови извештаји и путописи, иако говоре о местима у којима су боравили, не описују увек доследно неке појединости из свакодневног живота тога доба, јер су наилазили на ограничења од стране тадашње власти. Ипак, на основу тих описа сазнајемо доста о мешању италијанске и османске културе и обичаја, о њиховој сарадњи и узајамном утицају који је оставио трага на читавом Балкану.

Литература:

Baldocci, Pasquale. 2010. L'Impero ottomano nelle relazioni degli ambasciatori veneti, *Nuova Antologia*, vol. 145, no. 2256, 333.

Broilo, A. Federica. 2012. *The Splendour of Ottoman Constantinople in the gaze of some Venetian Travellers (16th century)*, 257-265. Доступно на: www.academia.edu/4248573/The_Splendour_of_Ottoman_Constantinople_in_the_gaze_of_some_Venetian_Travellers_16th_century

Lewis, B., Ch. Pellat, et J. Schacht. 1965. *Encyclopédie de l'Islam*, vol I. Paris. Livrasion.

Carretto, Giacomo. 2006-2007. Le sultane ottomane fra leggenda e realta'. *Kervan – Rivista Internazionale di studi afroasiatici*, nn. 4/5, 24.

Dikinci, Ezgi. 2013. The making of Ottoman court eunuchs: Origins, recruitment paths, family ties, and 'domestic production'. Wiesbaden. *Archivum ottomanicum*, vol. 30, 125-126.

D. Santillana. 1926-38. *Istituzioni di diritto musulmano malichita con riguardo anche al sistema sciafita*, II voll.. Roma. Istituto per l'Oriente.

Ihsanoglu, Ekmeleddin. 2008. *Historija Osmanske države i civilizacije*, tom I. Sarajevo. Orijentalni institut;

Islamic Manuscripts and Books. 2010. *Inventory of the Lettere e Scritture Turchesce in the Venetian State Archives*, vol. I. Arnould Vrolijk. Leiden University.

Луис, Бернард. 2004. *Муслиманско откриће Европе*. Београд. Авангарда.

Ortaylı, İlber. 2008. *Istanbul'dan sayfalar*. Istanbul. Turkuvaz kitap.

Ortaylı, İlber. 2007. *Osmanlı Düşünce Dünyası ve Tarihyazımı*. İstanbul. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Pedani, Maria Pia. 2007. Consoli Veneziani nei Porti del Mediterraneo in Eta' Moderna, in R. Concila (a cura di), *Mediterraneo in Armi (secc. XV-XVIII, 175-790*. Palermo. Associazione Mediterranea.

Pedani-Fabris, Maria Pia. 1997. Veneziani a Constantinopoli alla fine del XVI secolo, in *Veneziani in Levante, Musulmani a Venezia*, 70-76. Quaderni di Studi Arabi.

Stefini, Tommaso. 2012. *İstanbul ve Venedik arsisinda Gazanfer Aga*, 21. Dostupno na: www.academia.edu/1954427/İstanbul_ve_Venedik_Arasında_Gazanfer_Ağa

Summary

Marija Mitić

RELATIONS BETWEEN THE REPRESENTATIVES OF THE REPUBLIC OF VENICE AND THE OTTOMAN EMPIRE FROM XV TO XVIII CENTURY

This paper outlines the key aspects of relations between the representatives of the Republic of Venice and the representatives of the Ottoman Empire. In the fifteenth century the Ottoman Empire gained worldwide importance and this reflected in various areas. They developed relations with all states in both the East and the West. Since the fifteenth century the relations between the Republic of Venice and the Ottoman Empire had gradually strengthened. The key task of Venetian consuls was to protect their fellow countrymen in foreign countries. The most important representative had a title of *baila*. The Sultanate of Women also played an important role in diplomatic ties between the Ottoman Empire and the Venetian Republic as the harem was a place of many important dealings. We can learn about the everyday life of foreign envoys in Constantinople mostly from their reports and memoirs.